

Pokyn č. D - 26

o uplatňování daně z přidané hodnoty u výkonů veřejného stravování

Pro uplatňování daně z přidané hodnoty u výkonů veřejného stravování se vychází z jednotlivých ustanovení zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen "zákon"). V tomto metodickém pokynu jsou vymezeny pouze otázky vyplývající ze specifického postavení výkonů veřejného stravování, které jsou v rámci Jednotné klasifikace výkonů zařazeny v oboru 903 a které se odrážejí i v systému uplatňování daně z přidané hodnoty.

Pro zařazení stravovacích služeb do číselných kódů v rámci oboru JKV 903 je ve sporných případech rozhodující vyjádření Českého statistického úřadu jako gestora Jednotné klasifikace výkonů nebo jím oprávněných organizací.

1. Restaurační a ostatní veřejné stravování

Tato část pokynu se vztahuje na služby zařazené v oboru JKV 903, které jsou uvedeny v příloze č. 2 zákona a u kterých se tedy uplatňuje sazba daně ve výši 23 %. Jedná se o:

- stravování restaurační (903 1),
- stravování v zařízeních rekreačních (903 4),
- stravování veřejné ostatní (bufety) (903 9).

Restaurační a ostatní veřejné stravování je řešeno oborovou normou ON 73 54 13 z 16. 6. 1975, která je stále platná. Provozovny restauračního a ostatního veřejného stravování mohou podle této normy plnit tyto funkce:

- stravovací,
- společenskou a zábavní,
- doplňkového stravování a občerstvení včetně ostatních služeb.

V případě restauračního stravování zařazeného do číselného kódu 903 1 a rekreačního stravování zařazeného do číselného kódu 903 4 se veškerá plnění poskytovaná v rámci těchto výkonů veřejného stravování zdaňují sazbou daně na výstupu ve výši 23 % bez ohledu na to, jaká sazba byla uplatněna na vstupu při jejich pořízení. Pro stanovení daňové povinnosti nelze použít postupu podle § 18 zákona.

V případě kombinace funkce doplňkového stravování (občerstvení) s funkcí maloobchodní (prodej bez konzumace v provozovně) nezáleží z daňového hlediska na předmětu podnikání (obchodní nebo hostinská činnost), ale na věcné podstatě, tj. skutečném stavu poskytovaných služeb v provozovně. Pokud je poskytováno jak veřejné stravování (obor JKV 903 9), tak i maloobchodní prodej potravinářského zboží, je třeba tyto činnosti provozně a v záznamech pro účely daně oddělit. Finanční úřad stanoví v tomto případě plátcí vedení záznamní povinnosti podle § 11 zákona č. 588/1992 Sb. a podle § 39 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění zákona č. 35/1993 Sb. tak, aby bylo zabezpečena kontrola správnosti jeho daňové povinnosti. Výkony veřejného stravování se potom zdaní sazbou 23 % a maloobchodní prodej (obor JKV 945) podle sazeb platných pro prodávané zboží (5 nebo 23 %) ve smyslu ustanovení § 16 odst. 6 zákona. Pokud je poskytováno jak veřejné stravování ostatní, tak současně uskutečňován maloobchodní prodej potravinářského zboží a tyto činnosti nejsou provozně odděleny a samostatně evidovány, uplatňuje se sazba daně 23 % na všechna uskutečněná zdanitelná plnění.

Prodej potravinářského zboží bez možnosti konzumace v provozovně nebo před ní (provozovatel neposkytuje talíře, příbory, skleničky, židle, stolky apod.) je zařazen v oboru 945

a zdaňován sazbou platnou pro daný výrobek. Stejný postup se uplatní i u tzv. ambulantního prodeje (párky v rohlíku, zmrzlina, nápoje apod.) a prodeje v závodních kantýnách. Tyto prodeje nelze chápat jako veřejné stravování.

Rekreační stravování zařazené do číselného kódu 903 4 se zdaňuje sazbou daně ve výši 23 %. V případě poskytování rekreačního stravování vlastním zaměstnancům nebo jejich rodinným příslušníkům je základem daně cena snižená o poskytnutý příspěvek v úrovni bez daně, kterou platí zaměstnanec nebo rodinný příslušník. V případě poskytování rekreačního stravování cizím osobám nebo organizacím je základem daně plná cena v úrovni bez daně.

2. Závodní stravování

Tato část pokynu se vztahuje na část služeb zařazených v oboru JKV 903 - výkony veřejného stravování, a to závodní stravování, které je zařazeno pod číselným kódem 903 2.

Závodní stravování provozované plátcem se zdaňuje sazbou ve výši 5 %, protože není uvedeno mezi výkony zařazenými v příloze č. 2 zákona. V případě poskytování závodního stravování vlastním zaměstnancům je základem daně cena snižená o poskytnutý příspěvek v úrovni bez daně, kterou platí zaměstnanec. Zaměstnavatel si přitom uplatní nárok na odpočet daně na vstupu u zboží pro závodní stravování, které nakoupil od plátce daně. Svým zaměstnancům poskytne v souladu s § 6 a § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a nařízením vlády ČSSR č. 137/1989 Sb., o závodním stravování finanční příspěvek.

V případě poskytování závodního stravování cizím organizacím i osobám je základem daně plná cena v úrovni bez daně. Pokud je závodní stravování poskytováno bývalým zaměstnancům - důchodcům nebo zaměstnancům jiných organizací uplatní se sazba daně také ve výši 5 %. V tomto případě se

nejedná o osoby mající zvláštní vztah k plátcí a základem daně je sjednaná cena bez daně za zdanitelné plnění. Pokud je závodní stravování poskytováno zaměstnancům bezúplatně, za základ daně se považuje obvyklá cena bez daně, která se v tomto případě stanoví jako cena, za kterou mohou zaměstnanci služby závodního stravování v daném místě a čase získat.

Pokud zajišťuje organizace stravování pro své zaměstnance v restauraci formou restauračního stravování, uplatní restaurace sazbu daně ve výši 23 % ze sjednané ceny bez daně (restaurační stravování) vůči této organizaci. Plátce uplatňuje vůči svým zaměstnancům daň jako za závodní stravování (sazba 5 %). Základem daně je v tomto případě opět snížená cena bez daně. Pokud není restaurace plátcem, daň z přidané hodnoty v cenách svých služeb neúčtuje, ale zaměstnavatel, který je plátcem a nakupuje stravování od této restaurace pro své zaměstnance, je povinen při prodeji těmto zaměstnancům uplatnit daň ve výši 5 %.

Pokud bude restaurace provozovat závodní stravování, uplatní při dodržení příslušných podmínek (např. vymezení času, zvláštní menu, vymezený prostor apod.) daň na výstupu ve výši 5 %. Provozovatel musí přitom vést řádnou evidenci o vydaných jídlech závodního stravování. Finanční úřady v tomto případě uloží záznamní povinnost provozovateli podle konkrétních podmínek individuálně.

Poukázky na stravování ve vybrané síti restaurací a hotelů nepodléhají dani při nákupu i prodeji, protože se jedná vlastně o platební prostředek nahrazující peníze. Strávník uhrazuje poukázkou cenu jídla včetně daně ve výši 23 % (restaurační stravování) a daň musí zaplatit plátce poskytující restaurační stravování. Distributor poukázek zdaňuje svou provizi sazbou 23 %, jako zprostředkovatelskou činnost, pokud je plátcem daně. Při prodeji poukázek zaměstnancům může zaměstnavatel uplatnit finanční příspěvek podle příslušných předpisů.

3. Stravování v zařízeních školských

Tato část pokynu se vztahuje na část služeb zařazených v oboru JKV 903 - výkony veřejného stravování, a to stravování v zařízeních školských, které je zařazeno pod číselným kódem 903 3.

Stravování v školních jídelnách, menzách a jiných školských zařízeních všech stupňů, provozované rozpočtovými nebo příspěvkovými organizacemi popř. jinými neziskovými organizacemi, zařazené pod výše uvedeným číselným kódem, není podle vyjádření Nejvyššího soudu ČR podnikáním, a proto není vůbec předmětem daně z přidané hodnoty. Pokud je stravování v zařízeních školských prováděno plátcí v rámci podnikatelské činnosti, uplatní se u něho sazba daně ve výši 5 %.

Stravování v předškolních zařízeních, v nemocnicích a sociálních zařízeních i v rámci lázeňské péče není do oboru JKV 903 zatříděno, je tedy chápáno jako součást příslušných výkonů školských, zdravotnických a výkonů sociální péče a v jejich rámci je podle § 25 zákona osvobozeno od daňové povinnosti.

Ing. Jan Klak v.r.

I. náměstek ministra financí

